

ITMS kód Projektu: 26140230002
ITMS kód Projektu: 26120130002

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os:	Prioritná os 2 – Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja IŽ Prioritná os 4 – Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť BSK
Opatrenie:	2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja terciárneho a ďalšieho vzdelávania
Prijímateľ:	Metodicko-pedagogické centrum
Názov projektu:	Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov
Kód ITMS projektu:	26140230002, 26120130002
Aktivita:	2.2 Tvorba a akreditácia programov kontinuálneho vzdelávania PZ a OZ

Program kontinuálneho vzdelávania

Odkaz sv. Cyrila a Metoda a jeho implementácia v edukačnom procese

Ing. Henrieta Crkoňová

Metodicko-pedagogické centrum,
Bratislava

Názov vzdelávacieho programu: Odkaz sv. Cyrila a Metoda a jeho implementácia v edukačnom procese

Zdôvodnenie vzdelávacieho programu:

Dejiny nášho národa sa vo svojich začiatkoch a dejinnom zápase spájajú so sv. Cyrilom a Metodom. To sa odráža aj v Ústave SR, kde v Preambule sa občania Slovenskej republiky hlásia k cyrilo-metodskému duchovnému dedičstvu a historickému odkazu Veľkej Moravy. Sv. Cyril a Metod sa však nespájajú iba s našim národom, ale s celým slovanstvom vo veľkej časti Európy. Ich prínos pre kresťanskú Európu, inkulturáciu kresťanstva medzi našich slovanských predkov ocenil aj pápež Ján Pavol II., ktorý ich 31. decembra 1980 vyhlásil za spolupatrónov Európy.

Aj keď sa rétorikou hlásime k cyrilometodskej tradícii, v reálnom živote na túto tradíciu často zabúdame. Prejavuje sa to aj v školskom systéme, kde o odkaze solúnskych bratov veľa nehovoríme a odsúvame ich poslanstvo do polohy náboženskej. Aj keď misia sv. Cyrila a Metoda bola v prvom rade náboženská, nemožno zabúdať na historické súvislosti a ich vklad do rozvoja nášho písomníctva, literatúry, politického, občianskeho a mravného života.

Vláda SR vo svojom Programovom vyhlásení z mája 2012 deklaruje, že podporí kultúrne projekty reflektujúce výročia významných medzníkov z histórie Slovenska, ako aj výročia výnimočných osobností slovenského kultúrneho a umeleckého života, a vytvorí podmienky k dôstojnému pripomenutiu si výročia príchodu Cyrila a Metoda na naše územie.

Práve v období, keď si pripomíname 1150. výročie príchodu slovanských vierozvestcov na Veľkú Moravu je čas, aby sme sa hlbšie zamysleli nad významom ich odkazu pre tretie tisícročie, a zvlášť v oblasti edukačného procesu.

Je potrebné, aby sa s významom a odkazom sv. Cyrila a Metoda a hodnotami, ktoré nám zanechali, učitelia komplexne oboznámili a následne ich implementovali do vyučovacieho procesu.

Druh kontinuálneho vzdelávania:

Aktualizačné vzdelávanie

Forma kontinuálneho vzdelávania:

Kombinovaná – prezenčne 24 hodín, dištančne 16 hodín.

Ciele vzdelávacieho programu:

Hlavný cieľ:

Udržať a aktualizovať profesijné kompetencie v oblasti sebarozvoja o zručnosť a schopnosť implementovať cyrilometodský odkaz a dedičstvo otcov do edukačného procesu v súlade s požiadavkami reformy školstva.

Špecifické ciele:

- aplikovať vo svojej pedagogickej činnosti poznatky ako sa dedičstvo sv. Cyrila a Metoda rozvíjalo v dejinách slovenského národa,
- rozlíšiť rozmery misie - náboženský, politický, kultúrny, právny, filologický a literárny,
- vedieť integrovať cyrilometodský odkaz do školského vzdelávacieho programu,

- oboznámiť sa s historickými, náboženskými a inými pamiatkami vo vzťahu k cyrilometodskej tradícii vo svojom regióne,
- mať prehľad o rozsahu učiva vo vzťahu k sv. Cyrilovi a Metodovi a ich tradícii v súčasných osnovách jednotlivých predmetov,
- aktualizovať učivo o cyrilometodskú tradíciu a odkaz svätých vierozvestcov vo vlastnom predmete.

Obsah vzdelávacieho programu:

Modul/obsah	Prezenčné h	Dištančné h
Modul 1: Historický kontext misie sv. Cyrila a Metoda	4	
- Politická a náboženská situácia na Veľkej Morave v 9. storočí.	1	0
- Príchod misie na Veľkú Moravu, jej činnosť a nový vývoj situácie.	2	0
- Završenie misie. Osud žiakov sv. Cyrila a Metoda.	1	0
Modul 2: Rozmery misie	5	0
- Náboženský rozmer – Liturgia v reči ľudu. Štvrtý bohoslužobný jazyk. Rozvoj kresťanstva. Slovenský klérus. Samostatná cirkevná provincia. - Industriae Tuae. Zobor.	2	0
- Filologický rozmer – Hlaholika. Preklady Sv. písma a bohoslužobných kníh. - Literárny rozmer – Proglas. Kyjevské listy.	1	0
- Spoločenský a právny – Zakon sudnyj ljudem. Napomenutie vladárom. Slovanské učilište. - Umelecký – Liturgický spev. Kostoly.	1	0
- Európsky – slovanské národy ako pevná súčasť kultúrnej Európy. Spolupatróni Európy.	1	0
Modul 3: Cyrilometodská tradícia	6	
- Cyrilometodská tradícia v histórii a súčasnosti Slovenska. Historické miesta. Odkaz svätcov pre tretie tisícročie.	3	0
- Historické, náboženské a iné pamiatky vo vzťahu k cyrilometodskej tradícii vo svojom regióne	1	0
- Náčrt cyrilometodskej tradície u slovanských národov.	2	0
Výstup dištančnej formy: Písomne spracovať cyrilometodskú tradíciu v regióne účastníka vzdelávania v rozsahu cca 2-3 strany A4		7
Modul 4: Sv. Cyril a Metod a súčasná škola	9	
- Cyril – Konštantín Filozof a Metod ako osobnosti a vzory.	2	0
- Cyrilometodská tradícia v školskom vzdelávacom programe.	2	0
- Cyrilometodská tradícia v súčasných školských osnovách.	3	0
- Implementácia učiva o misii sv. Cyrila a Metoda do ŠKVP jednotlivých predmetov a regionálnej výchovy.	2	0

Výstup dištančnej formy: Písomne spracovať do ŠKVP konkrétne možnosti implementácie učiva o sv. Cyrilovi a Metodovi a tradícii vo svojom aprobačnom predmete (pre konkrétny stupeň vzdelávania) alebo v predmete regionálna výchova.		9
Celý program spolu	24	16

Profil absolventa: Absolvent vzdelávacieho programu vie:

- plánovať a projektovať edukačný proces a do školského vzdelávacieho programom integrovať cyrilometodský odkaz,
- implementovať a metodicky spracovať učivo o sv. Cyrilovi a Metodovi a jednotlivé rozmery ich misie do samostatných vyučovacích jednotiek aprobačného predmetu,
- identifikovať medzipredmetové vzťahy v rámci vzdelávacích oblastí a príbuzných odborov, aplikovať cyrilometodskú tradíciu do regionálnej výchovy,
- zhodnotiť prínos misie sv. Cyrila a Metoda na národnej a medzinárodnej úrovni.

Rozsah vzdelávacieho programu:

Celkom 40 h

z toho 24 hodín prezenčne a 16 hodín dištančne.

Bližšie určená kategória, podkategória pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov; kariérový stupeň, kariérová pozícia:

Kategória pedagogických zamestnancov:

učiteľ

Podkategória pedagogických zamestnancov:

- učiteľ pre primárne vzdelávanie (učiteľ prvého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné vzdelávanie (učiteľ druhého stupňa základnej školy),
- učiteľ pre nižšie stredné odborné vzdelávanie, stredné odborné vzdelávanie, úplné stredné všeobecné vzdelávanie, úplné stredné odborné vzdelávanie a učiteľ pre vyššie odborné vzdelávanie (učiteľ strednej školy),
- učiteľ základnej umeleckej školy,
- učiteľ pre kontinuálne vzdelávanie.

Kariérový stupeň: samostatný pedagogický zamestnanec, pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou, pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou

Kariérová pozícia: -

Vyučovací predmet: slovenský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, dejepis, etická výchova, občianska náuka, náboženstvo/náboženská výchova, výchova umením, umenie a kultúra, voliteľný predmet regionálna výchova

Podmienky pre zaradenie uchádzačov:

Na kontinuálne vzdelávanie bude zaradený pedagogický zamestnanec v uvedenej kategórii a podkategórii, ktorý spĺňa kvalifikačný predpoklad vzdelania na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, dejepis, etická výchova, občianska náuka, náboženstvo/náboženská výchova, výchova umením, umenie a kultúra, voliteľný predmet regionálna výchova v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 437/2009 Z. z.

v znení neskorších predpisov a ktorý má absolvovaných aspoň šesť mesiacov pedagogickej činnosti (§ 35 ods. 10 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.).

Podmienkou zaradenia na overenie profesijných kompetencií podľa § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z. sú minimálne tri roky pedagogickej činnosti pedagogického zamestnanca.

Spôsob prihlasovania:

Na kontinuálne vzdelávanie bude zaradený každý pedagogický zamestnanec na základe elektronickej prihlášky. Vyplnenú prihlášku na kontinuálne vzdelávanie po podpísaní riaditeľom školy je potrebné zaslať na príslušné regionálne/detašované pracovisko MPC.

Riaditeľ školy alebo školského zariadenia na písomnej prihláške potvrdzuje zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie; riaditeľovi školy alebo školského zariadenia potvrdzuje prihlášku zriaďovateľ.

Ak pedagogický zamestnanec nie je v pracovnom pomere alebo riaditeľ školy nepotvrdí zaradenie pedagogického zamestnanca do kariérového stupňa, kariérovej pozície, kategórie alebo podkategórie, oprávnenie na zaradenie pedagogického zamestnanca posúdi poskytovateľ na základe príslušných dokumentov, ktoré pedagogický zamestnanec predloží poskytovateľovi.

Spôsob ukončovania a požiadavky na ukončovanie:

Aktualizačné vzdelávanie sa ukončuje záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.

Overenie získaných predmetných kompetencií nadobudnutých sebvzdelávaním a vykonávaním pedagogickej činnosti realizuje pedagogický zamestnanec s minimálne tromi rokmi pedagogickej praxe pred trojčlennou skúšobnou komisiou (§ 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona č. 390/2011 Z. z.)

Požiadavky na ukončenie vzdelávania:

- Najmenej 80 % účasť z celkového rozsahu prezenčnej formy vzdelávania.
- Vypracovať výstupy z dištančnej formy vzdelávania.
- Prezentácia. Obsahom prezentácie bude metodicky spracovaná ukážka jednej vyučovacej hodiny z predmetu podľa aprobácie účastníka so zapracovanou tematikou cyrilometodskej tradície vo formáte PowerPoint.

V prípade overenie profesijných kompetencií v súlade s ustanovením § 35 ods. 6 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona 390/2011 Z. z. pedagogický zamestnanec splní vyššie uvedené požiadavky s výnimkou prvej požiadavky.

Garant a personálne zabezpečenie:

PaedDr. Ing. Peter Orendáč – učiteľ kontinuálneho vzdelávania s druhou atestáciou MPC RP Prešov.

Garant spĺňa kvalifikačný predpoklad v zmysle § 43 ods. 3 zákona č. 317/2009 Z. z. v znení zákona 390/2011 Z. z.

Lektori vzdelávacieho programu:

Učitelia pre kontinuálne vzdelávanie.

Externí spolupracovníci: učitelia vysokých škôl, pedagogickí zamestnanci z praxe s minimálne II. stupňom VŠ vzdelania, ktorí spĺňajú odborné predpoklady danej problematiky.

Finančné, materiálne zabezpečenie:

Náklady spojené so vzdelávaním budú financované z národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov a prostriedkov rozpočtu MPC. V prípade viacdňových vzdelávacích podujatiach bude ubytovanie a stravovanie hradené iba z prostriedkov národného projektu Profesionálny

a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Cestovné náklady účastníka vzdelávania hradí vysielajúca organizácia, resp. účastník sám.

Účastníkom vzdelávania bude poskytnutý študijný materiál (učebný zdroj) so zoznamom odporúčanej literatúry.

Vzdelávanie (prezenčná časť) sa bude realizovať v priestoroch regionálnych pracovísk metodicko-pedagogických centier, resp. vybraných školiacich strediskách (učebne kontinuálneho vzdelávania). Pri vzdelávaní budú aktívne využívané IKT prostriedky.

Technické a informačné zabezpečenie:

- Prezentačné vybavenie (tabuľa, flipchartový papier, fixky...).
- Učebné zdroje (študijné texty, pracovné listy, ...), k jednotlivým modulom – témam, okrem uvedených, budú spracované lektormi vzdelávania.
- Ďalšia literatúra k jednotlivým modulom a témam bude účastníkom odporúčaná lektormi vzdelávania.

Odporúčaná literatúra:

- BAGIN, Anton: *Cyrlometodská tradícia u Slovákov*. Bratislava : SAP, 1993. 66 s. ISBN 8085665085.
- BAGIN, Anton: *Cyrlometodské kostoly a kaplnky na Slovensku*. 1. vyd. Trnava : SSV, 1985.
- FEDOR, Michal: *Spolupatróni Európy. Ich odkaz na Slovenku*. 1990.
- HABOVŠTIAKOVÁ, Katarína – KROŠLÁKOVÁ, Ema: *Z tvorby solúnskych bratov a ich žiakov*. 1. vyd. Trnava : SSV. 1993. ISBN 80-7162-028-9.
- HNILICA, Ján: *Svätí Cyril a Metod horliví hlásatelia Božieho slova*. 1. vyd. na Slovensku. Bratislava : Alfa, 1990. ISBN 80-05-00707-8.
- KONŠTANTÍN FILOZOF – SV. CYRIL: *Proglas*. Bratislava : Perfekt, 2004. ISBN 80-8046-277-1.
- KOREC, Ján, Chryzostom: *Cirkev dejinách Slovenska*. 1. vyd. Bratislava : Lúč, 1994. ISBN 80-7114-137-2.
- KRUŽLIAK, Imrich: *Cyrlometodský kult u Slovákov : dlhá cesta k slovenskej cirkevnej provincii*. Prešov : Vydavateľstvo Michal Vaško, 2003. ISBN 8071654264.
- LACKO, Michal: *Svätí Cyril a Metod*. 7. vyd. Trnava : Dobrá kniha, 2011, 220 s. ISBN 978-80-7141-711-8.
- ŠKOVIERA, Andrej: *Svätí slovanskí sedmopočetníci*. Bratislava : Slovenský komitét slavistov : Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2010. 247 s. ISBN 9788089489022
- ŠPIDLÍK, Tomáš – AMBROS, Pavel: *Svatí Cyril a Metoděj mezi námi*. Olomouc : Refugium Velehrad-Roma, 2011. 249 s. ISBN 9788074120978.
- ŠUBJAKOVÁ, Elena: *Hlaholika : posvätné dedičstvo Slovákov*. Bratislava : OZ ŽVT, 2010. 177 s. ISBN 9788096991846.
- VRAGAŠ, Štefan: *Cyrlometodské dedičstvo v náboženskom, národnom a kultúrnom živote Slovákov*. 1. vyd. Bratislava : Lúč, 1991. ISBN 80-7114-062-7.
- VRAGAŠ, Štefan: *Život Konštantína Cyrila a život Metoda*. Martin : Matica slovenská, 1994. 99 s. ISBN 8070902760.

Návrh počtu kreditov: 10 kreditov

Za absolvovanie 40 hodín vzdelávania získa absolvent 8 kreditov a 2 kredity za ukončenie vzdelávania záverečnou prezentáciou pred lektorom a účastníkmi vzdelávania.